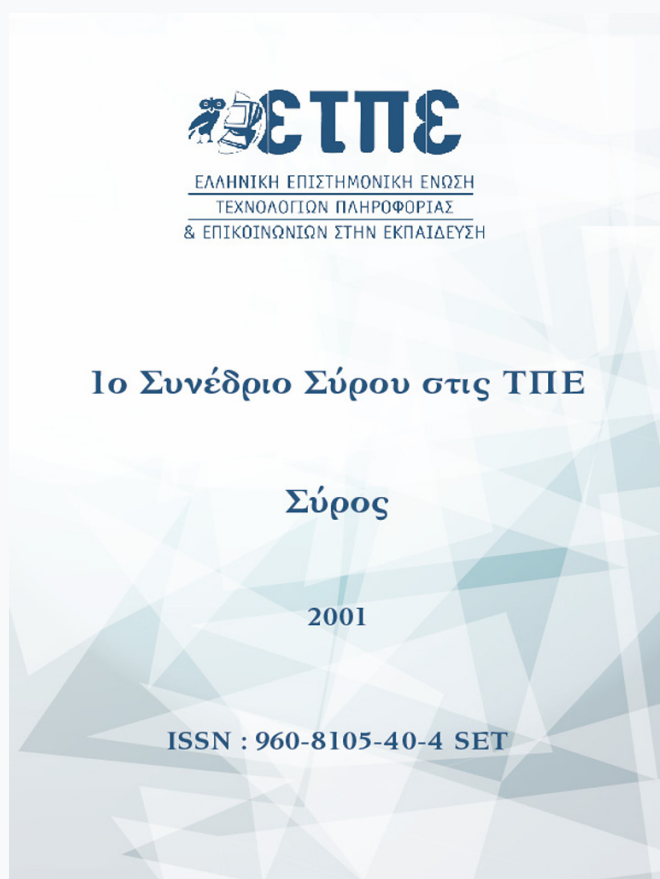

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2001)

1ο Συνέδριο Σύρου στις ΤΠΕ

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ II ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΔΙΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ
Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ 3ΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΥΡΟΥ

Μαρία Ιωσηφίδου

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΙΙ
ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ
Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ 3^{ΟΥ} ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΥΡΟΥ

Μαρία Ιωσηφίδου
Εκπαιδευτικός Δ.Ε., καθηγ. Πληροφορικής
3ο Γυμνάσιο Σύρου
iwshfmar@telemachos.gr

Το Έργο αυτό εντάσσεται στην ενέργεια "Οδύσσεια - Πληροφορική στα σχολεία", του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) του ΥΠΕΠΘ. Ο βασικός φορέας υλοποίησης του έργου είναι το Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Ε.Μ. Πολυτεχνείου και συνεργαζόμενοι στο έργο φορείς είναι το ΤΕΙ Κοζάνης (ΤΕΙΔΜ), το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) και το Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ).

Τα στοιχεία αντλήθηκαν από το Εγχειρίδιο του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ, που εκδόθηκε το 1999 από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, με Επιστ. Υπεύθυνο του Έργου τον Αναπλ. Καθηγητή Ε.Μ.Π. Κυριάκο Ι. Σπυρόπουλο και Τεχν. Υπεύθυνο Έργου το Δ/ντη Κέντρου Η/Υ Δρ. Λουδοβίκο Τουρατζίδη.

Θεμελιακές επιλογές

Η (στρατηγική) επιλογή για την εισαγωγή μιας νέας μεθόδου ή τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, θα πρέπει κυρίως να έχει συγκεκριμένο (και ολοκληρωμένο) εκπαιδευτικό στόχο και όχι να επιβάλλεται από τις κρατούσες διεθνώς τεχνολογικές τάσεις. Μια τέτοια όμως προσπάθεια για να επιτύχει απαιτεί την ύπαρξη οράματος και προοπτικής. Δηλαδή, αν η αρχική ανάλυση-μελέτη δεν είναι εμπεριστατωμένη ή έχει περιορισμένο χρονικό ορίζοντα, αν η υλοποίηση δεν είναι ευέλικτη για να επιτρέψει την δυναμική προσαρμογή, και αν η οικονομική στήριξη δεν διαγράφεται με προοπτική, τότε η όποια καλοπροαίρετη προσπάθεια είναι καταδικασμένη να αποτύχει αφήνοντας όλα τα θετικά και αρνητικά της κατάλοιπα. Η αρχή είναι πάντα εύκολη και συνήθως πομπώδης, η συνέχεια όμως και η συνέπεια έχουν τη δυσκολία αλλά φέρνουν και τα αποτελέσματα και ολοκληρώνουν τον στόχο.

Στα πλαίσια αυτά λοιπόν το εκπαιδευτικό δίκτυο Σχολείων ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ι, απέδειξε ότι η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στα σχολεία μπορεί να έχει απτά και ουσιαστικά παιδαγωγικά αποτελέσματα, αν γίνει με σωστό σχεδιασμό-προγραμματισμό και ορθολογική οικονομική στήριξη. Η κατάλληλη εκπαίδευση των διδασκόντων, η ύπαρξη ευελιξίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, η 'συνεχιζόμενη εκπαίδευση' και η ευαισθητοποίηση-ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, αποτελούν εχέγγυα για μια ομαλή και επιτυχημένη πορεία στην εφαρμογή της τεχνολογίας στα σχολεία. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Τηλέμαχου Ι ξεπέρασαν εν πολλοίς τα αναμενόμενα σε όσες περιπτώσεις υπήρξαν οι συνθήκες που προαναφέραμε, και έδωσαν αισιόδοξα μηνύματα για την προοπτική μιας ουσιαστικής συμμετοχής των εμπλεκομένων, στην εκπαιδευτική διαδικασία, φορέων (εκπαιδευτικών, μαθητών,

κοινωνικού περιγύρου, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών οργανισμών και φορέων). Τα στοιχεία από την μέχρι σήμερα εφαρμογή του πειράματος αυτού στα σχολεία, αποτέλεσαν για όλους πολύτιμη εμπειρία, και έδωσαν σε μάς τη δυνατότητα να αναλύσουμε κριτικά τα αποτελέσματα της εφαρμογής και να ανασχεδιάσουμε με μεγαλύτερη ωριμότητα την παρούσα ποσοτική αύξηση και ποιοτική αναβάθμιση-εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού δικτύου σχολείων. Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη, η παγκοσμιοότητα των πληροφοριών, και η ακατάσχετη ροή τους, αποτελούν αναμφισβήτητα συνθετικά στοιχεία της καθημερινής πραγματικότητας στην οποία δεν μπορεί κανείς να παραμείνει περιθωριακά απαθής. Η παιδεία όμως καθώς και οι αναλλοίωτες αξίες αποτελούν τα εχέγγυα για να μπορέσει ο άνθρωπος (*Πάντων πραγμάτων μέτρον Άνθρωπος*) να σταθεί όρθιος στην σημερινή πραγματικότητα, δηλ. να μη διασαλευτεί η ισορροπία της ζωής του ίδιου αλλά και της κοινωνίας στην οποία είναι ενταγμένος, από την ορμητική ροή της τεχνολογικής εξέλιξης και πληροφόρησης.

Τι είναι ο ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ II

Είναι συνέχεια του έργου ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ I και προβλέπει τη δικτυακή διασύνδεση και επικοινωνία 70 περίπου μικρών και απομακρυσμένων Γυμνασίων (σε ευρεία γεωγραφική κατανομή), με τη βοήθεια ενός πολυμεσικού υπολογιστικού περιβάλλοντος που εγκαθίσταται σε καθένα από τα επιλεγμένα Γυμνάσια. Ο Τηλέμαχος παρέχει στα Γυμνάσια μια πλειάδα δυνατοτήτων, για να μπορέσουν να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν (διεθνώς), να εξωτερικεύσουν τα ενδιαφέροντα και τις δραστηριότητές τους, να προβληματιστούν από κοινού, να αναζητήσουν χρήσιμες πληροφορίες (διεθνώς) και να συμμετάσχουν σε εξ αποστάσεως εκπαίδευση για εξειδικευμένα θέματα.

Η ολοκλήρωση της προσωπικότητας των μαθητών (μέσα από τη δυνατότητα επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων, την ανάπτυξη της δημιουργικής φαντασίας - της κριτικής σκέψης - του γλωσσικού αισθήματος - και του πνεύματος συνεργασίας), η μετάγχιση πολιτισμικών και εκπαιδευτικών αγαθών από σχολείο σε σχολείο και η απομυθοποίηση της αξίας της ποσότητας της πληροφορίας σε σχέση πάντα με την ποιότητα, αποτελούν θεμελιακές επιλογές πάνω στις οποίες βασίζεται η σχεδίαση και το περιεχόμενο της παρούσας προσπάθειας. Για την ικανοποίηση των αναγκών που περιγράψαμε (πάντα υπό το πρίσμα των αρχών που τέθηκαν), σχεδιάστηκε ο Τηλέμαχος ως εκπαιδευτικό δίκτυο σχολείων πανελληνίας εμβέλειας και με Ελληνοκεντρικό κατ' αρχήν χαρακτήρα. Στα πλαίσια αυτά παρέχεται η δυνατότητα διεπικοινωνίας των σχολείων μέσω, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δημοσίευσης άρθρων σε ηλεκτρονικές εφημερίδες, ανάπτυξης παιδαγωγικών συζητήσεων και συνεργασιών. Συμβάλλει παράλληλα η προσπάθεια αυτή, με έμμεσο αλλά ουσιαστικό τρόπο, στη γνωριμία, στη σύσφιξη σχέσεων, και στην τόνωση του ανθρώπινου χαρακτήρα της κοινωνίας. Ο Τηλέμαχος είναι ένα κλειστό προστατευμένο δίκτυο ως προς την πρόσβαση σ' αυτό και την δεοντολογία των πληροφοριών που διακινούνται (τεχνολογία intranet), που εξασφαλίζει δικτυακή σύνδεση ακόμη και σε περιοχές που δεν υπάρχει παροχές διαδικτύου (internet provider).

Ο Τηλέμαχος, διατηρώντας τα πλεονεκτήματα του κλειστού και προστατευμένου δικτύου, παρέχει δυνατότητες επικοινωνίας με το παγκόσμιο δίκτυο Internet (Internet

e-mail, Web pages των σχολείων), ακόμη και σε περιοχές που δεν υπάρχει παροχέας διαδικτύου, και εμπλουτίζεται με πληροφορίες από τον παγκόσμιο ιστό πληροφοριών, που είτε διοχετεύονται σε όλα τα σχολεία μετά από ειδική παιδαγωγική αξιολόγηση, ή αναζητώνται κατά περίπτωση κάτω από την καθοδήγηση του εντεταλμένου εκπαιδευτικού.

Τι προσφέρει ο ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ II στα σχολεία

§ Εξοπλισμό, Λογισμικό και δικτύωση - Η προσφορά του έργου ξεκινάει με την εγκατάσταση του απαραίτητου υπολογιστικού και δικτυακού εξοπλισμού καθώς και των αναγκαίων, κατά περίπτωση, τηλεφωνικών και δικτυακών διασυνδέσεων (γραμμών επικοινωνίας), σε κάθε Γυμνάσιο. Ο εξοπλισμός είναι εμπλουτισμένος με τα Λογισμικά προγράμματα που κατασκευάστηκαν ειδικά για την υλοποίηση των λειτουργικών και Παιδαγωγικών δυνατοτήτων του Τηλεμάχου.
 § Εκπαίδευση - Την εγκατάσταση του εξοπλισμού ακολουθεί αμέσως (αμειβόμενη) επιτόπια εκπαίδευση Καθηγητών του Γυμνασίου (διαφόρων ειδικοτήτων), τόσο στη χρήση του συγκεκριμένου περιβάλλοντος όσο και στην Παιδαγωγική αξιοποίηση των λειτουργικών του δυνατοτήτων (δεν απαιτείται καμιά προηγούμενη εμπειρία-γνώση σε θέματα υπολογιστών).

§ Διευθυντικές δυνατότητες που παρέχουν :

§ Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο - Το Γυμνάσιο και οι Καθηγητές του μπορούν (με τη βοήθεια της ατομικής ηλεκτρονικής τους διεύθυνσης) να αποστέλλουν και να λαμβάνουν ατομικά ηλεκτρονικά μηνύματα διεθνώς, με πλήρη ασφάλεια.

§ Οργανωμένες συνεργασίες - Δυνατότητα συμμετοχής σε οργανωμένες (αμειβόμενες) συνεργασίες-συζητήσεις για διάφορα θέματα, οι οποίες γίνονται με κεντρική Παιδαγωγική καθοδήγηση.

§ Ελεύθερες Συνεργασίες - Δυνατότητα συμμετοχής με εισηγήσεις θεμάτων ελεύθερης συνεργασίας για ευρεία ή περιορισμένη κλίμακα σχολείων (π.χ. για κάποια ή όλα τα Γυμνάσια του Τηλεμάχου - πανελλαδικά - διεθνώς) ή απλής συμμετοχής σε ελεύθερες συνεργασίες που έχουν προταθεί.

§ Ηλεκτρονική σελίδα σχολείου - Δημιουργία της πληροφοριακής σελίδας που θα αντικατοπτρίζει την εικόνα, τις δραστηριότητες και τα ενδιαφέροντα του σχολείου.

§ Ηλεκτρονικά περιοδικά σχολείων - Συμμετοχή είτε με προτάσεις για τη δημιουργία-κυκλοφορία νέων ηλεκτρονικών σχολικών περιοδικών ή με την υποβολή άρθρων σε περιοδικά που κυκλοφορούν ήδη.

§ Εκπαίδευση εξ αποστάσεως - Δυνατότητα αξιοποίησης πληροφοριακού υλικού για εξειδικευμένα θέματα καθώς και υποβολής σχετικών ερωτημάτων.

§ Χρήση του διαδικτύου - Δυνατότητα αναζήτησης πληροφοριών (διεθνώς) μέσα από την πρόσβαση στο διαδίκτυο Internet.

§ Υπηρεσίες υποστήριξης - Ο εξοπλισμός των Γυμνασίων καλύπτεται από εγγύηση καλής λειτουργίας για τρία χρόνια. Για οποιοδήποτε πρόβλημα δυσλειτουργίας εξοπλισμού ή προγραμμάτων επιλαμβάνεται ο φορέας (ΕΜΠ ή ΤΕΙΔΜ) που πραγματοποίησε την εγκατάσταση.

Τα πλεονεκτήματα του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ II

§ Η σχεδίαση του δικτύου, που έγινε με κύριο γνώμονα την Παιδαγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων του από τα σχολεία, και το χαμηλό λειτουργικό κόστος.

§ Η δυνατότητα που παρέχει το υπολογιστικό περιβάλλον που εγκαθίσταται στα σχολεία, για σύνδεση πάνω του νέου ή υπάρχοντος εξοπλισμού (λειτουργικά επίκαιρου).

§ Η δυνατότητα ένταξης και αξιοποίησής του από σχολεία που βρίσκονται σε περιοχές όπου δεν υπάρχει τοπικός παροχέας διαδικτύου (Internet provider).

§ Η δυνατότητα ισότιμης απολαβής των αποτελεσμάτων της παιδαγωγικής αξιοποίησης των δυνατοτήτων του δικτύου, από αστικά ή απομακρυσμένα σχολεία.

§ Η συνέργειά του με το δίκτυο του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ I.

§ Η δυνατότητα συμμετοχής σχολείων που δεν είναι άμεσα ενταγμένα στο δίκτυο του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ (σε όσες περιπτώσεις και στο μέτρο που θα τους επιτρέπεται κάθε φορά).

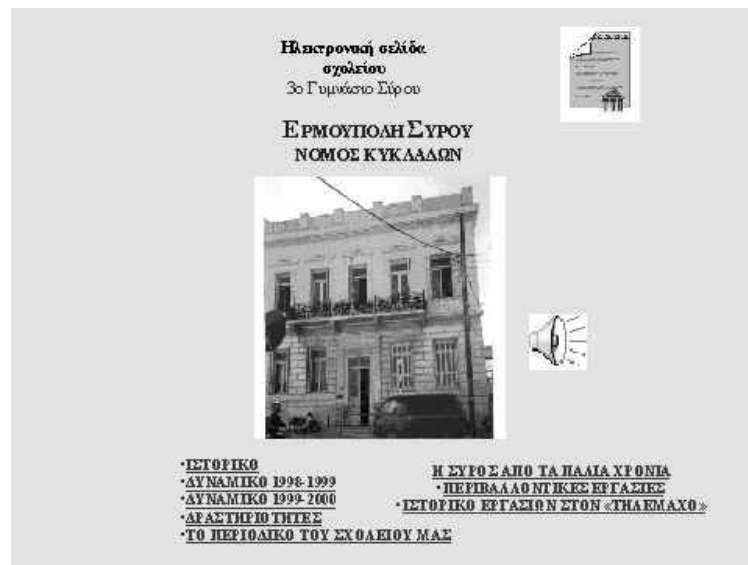
§ Η δυνατότητα παροχής σε όλους τους διδάσκοντες και συνεργάτες προσωπικού κωδικού πρόσβασης.

§ Η δυνατότητα πρόσβασης στο δίκτυο (για Καθηγητές και μαθητές) από το σπίτι.

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ 3^{ΟΥ} ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΥΡΟΥ

Όσον αφορά το σχολείο μας, 3^ο Γυμνάσιο Σύρου, με τις δυνατότητες που του παρείχε ο ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ II πήρε μέρος σε διαδικασίες που διαφορετικά θα μας ήταν άγνωστες.

Κατ' αρχήν εγκατέστησαν τον υπολογιστικό και δικτυακό εξοπλισμό με το αντίστοιχο λογισμικό τους. Το υπολογιστικό σύστημα του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ εγκαταστάθηκε, όταν ήμασταν στο παλιό κτίριο, στην αίθουσα της Πληροφορικής γιατί δεν υπήρχε

δυνατότητα να βρίσκεται σε δικό του χώρο. Με βάση την καλή συνεννόηση, μπορούσε κάποιος καθηγητής να χρησιμοποιήσει τον ΤΗΛΕΜΑΧΟ (π.χ. για να πάρει το e-mail του ή να μπει στο Internet) ακόμα κι όταν γινόταν το μάθημα της Πληροφορικής. Τώρα, στο καινούριο κτίριο, είναι σε ξεχωριστό χώρο οπότε υπάρχει η σχετική αυτονομία. Επακολούθησε η ενδοσχολική επιμόρφωση για τους καθηγητές που ενδιαφέρονταν και για πρώτη φορά οι περισσότεροι είδαν, ανάμεσα σε άλλα, τι είναι επιτέλους το e-mail και τη χρησιμότητα ανακοινώσεων σ' ένα κλειστό δίκτυο ανθρώπων που ενδιαφέρονται για κοινά θέματα. Ξεκινήσαμε να κάνουμε τη σελίδα του σχολείου μας.

Χρειάστηκε να συνεργαστούμε αρκετοί καθηγητές για να την ολοκληρώσουμε: πληκτρολόγηση, σκαναρίσματα, ηχογράφηση, άγνωστες ως τότε έννοιες που συνδυάστηκαν με τις κλασικές, όπως ψάξιμο σε βιβλία (π.χ. για την ιστορία του κτιρίου). Το λογισμικό που χρησιμοποιήσαμε ήταν αυτό που μας παρέιχε ο ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ, και συγκεκριμένα το Lotus Notes, το οποίο ήταν σχετικά απλό (όχι βέβαια για όλους στην αρχή). Όπως αποδείχτηκε αργότερα από τις εργασίες που τοποθετούσαμε στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ, σύντομα οι καθηγητές ήξεραν τις δυνατότητες του λογισμικού και ήξεραν να ψάχνουν μαζί με τους μαθητές για την καλύτερη παρουσίαση της δουλειάς τους. Η σελίδα του σχολείου δεν έγινε φυσικά όλη σε μια φορά, αλλά αργότερα εμπλουτίστηκε. Στην αρχή τοποθετήσαμε την σύντομη ιστορία του κτιρίου του σχολείου μας και τις δραστηριότητες στηριζόμενοι στους καθηγητές που είχαν επιμορφωθεί. Πολύ σύντομα καλέσαμε μαθητές να συνδράμουν στη δημιουργία της σελίδας, οι οποίοι γρήγορα εξοικειώθηκαν, όπως το συνηθίζουν άλλωστε. Στη σελίδα των δραστηριοτήτων προσθέταμε κάθε φορά τις ιδιαίτερες εκδηλώσεις που γίνονταν στο σχολείο μας. Ο ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ δίνει τη δυνατότητα

δημιουργίας ηλεκτρονικού περιοδικού στο οποίο μπορούν να στέλνουν άρθρα τους αυτοί που θέλουν από τους καθηγητές και τους μαθητές του δικτύου του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ και επίσης μπορούμε να αρθρογραφούμε σε ήδη δημιουργημένα περιοδικά. Αυτή τη δυνατότητα δεν τη χρησιμοποιήσαμε αμέσως. Κατ' αρχήν θεωρήσαμε

ηλιος

Περιοδική έκδοση συνεργασίας και επικοινωνίας
μαθητών 3^{ου} Γυμνασίου Σύρου

Χρόνος 7^ο – Αρ. Φύλλου 18 – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2000.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΙΓΕΡΩΠΟΥ
ΚΑΡΩ ΚΑΤΣΙΦΩΟΥ

σωστό το περιοδικό που βγαίνει στο σχολείο μας ήδη 7 χρόνια, να το καταχωρούμε κάθε φορά στη σελίδα του σχολείου. Ένα άλλο θέμα που εντάξαμε στη σελίδα ήταν αυτό της Σύρου από τα παλιά χρόνια με γκραβούρες και κείμενο από ένα επανεκδομένο παλιό βιβλίο. Η περιβαλλοντική εργασία που ολοκληρώθηκε προς το τέλος της σχολικής χρονιάς καταχωρήθηκε κι αυτή. Βέβαια, δίνεται και η δυνατότητα να καταχωρηθεί σε κάποια συνεργασία ή στα ηλεκτρονικά περιοδικά του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ. Αυτό από εκεί και πέρα είναι επιλογή του κάθε σχολείου. Να σημειώσουμε ότι όσο δεν είχαμε Internet (γιατί τώρα έχουμε και με τους Ασκούς του Αιόλου), χρησιμοποιούσαμε τον ΤΗΛΕΜΑΧΟ, είτε για να βρούμε υλικό για το περιοδικό του σχολείου είτε για τις εργασίες στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ είτε ακόμα ως δυνατότητα επίδειξης του Internet στο μάθημα της Πληροφορικής.

Αυτά εν ολίγοις αφορούν τη σελίδα μας. Όμως χρησιμοποιήσαμε και τις άλλες δυνατότητες, όπως e-mail, επαφή και ανταλλαγές απόψεων με συναδέλφους και σε επίπεδο ανακοινώσεων, Internet, άρθρα στο ηλεκτρονικό περιοδικό ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟ, συμμετοχή σε οργανωμένες συνεργασίες.

Θα σας παρουσιάσουμε κάπως αναλυτικά δυο εργασίες μας στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ.

Η πρώτη μας εργασία είναι πολύ ενδιαφέρουσα παρότι δεν χρησιμοποιήσαμε τα εργαλεία μιας ωραίας παρουσίασης. Δώσαμε ιδιαίτερο βάρος στη διαδικασία και στην ουσία του αποτελέσματος. Ένα από τα χαρακτηριστικά του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ είναι ο ορισμός της ομάδας μαθητών και ό,τι συνεπάγεται αυτό το σχήμα. Όταν έγινε αυτό παραδόθηκε και ένας κωδικός πρόσβασης στους μαθητές, οπότε ήταν σίγουροι ότι κανείς δεν θα επέμβει στη δουλειά τους. Αίσθημα πρωτόγνωρο. Η ομάδα αποτελείτο από μαθητές και έναν υπεύθυνο καθηγητή- μάλλον καθοδηγητή- και θα έπαιρνε μέρος σε μια Οργανωμένη Συνεργασία, η οποία είχε οριστεί από την ομάδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που έχει αναλάβει τη συνεργασία με τον ΤΗΛΕΜΑΧΟ. (Ανοίγοντας παρένθεση να σημειώσουμε ότι Συνεργασία μπορεί να ορίσει και όποιος καθηγητής του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ θέλει). Το θέμα ήταν: «Αναζητώντας αναγνώστες». Όλοι μαζί δημιουργήσαμε ένα ερωτηματολόγιο που απευθυνόταν προς τους μαθητές του σχολείου μας. Ρωτήσαμε ποιοι διαβάζουν στον ελεύθερο χρόνο τους, τι έντυπα διαβάζουν, ποιος τους τα σύστησε, το είδος των βιβλίων που προτιμούν, συγκεκριμένους τίτλους βιβλίων που έχουν διαβάσει, για τις απόψεις τους για το μάθημα των Νέων Ελληνικών. Μοιράσαμε τα ερωτηματολόγια στο σχολείο και είχαμε ποικίλες αντιδράσεις. Άλλοι τα συμπλήρωσαν σοβαρά, άλλοι τα συμπλήρωσαν στην πλάκα κι άλλοι τα πέταξαν. Ακόμα κι αυτές οι κινήσεις από μέρους των άλλων μαθητών του σχολείου ήταν μια αφορμή για συζήτηση και προβληματισμό των μαθητών της ομάδας μας. Επακολούθησε η επεξεργασία των απαντήσεων και ο σχολιασμός τους. Βγάζοντας τα ποσοστά είδαμε ότι ένα ποσοστό των μαθητών διαβάζει (περιμέναμε πολύ λιγότερο), ότι προτιμάται το μυθιστόρημα, ότι τα βιβλία συστήνονται κυρίως από φίλους, ότι μεγάλο ποσοστό βιβλίων που διαβάζονται είναι από αυτά που έχουν σχέση με την τηλεόραση κ.α. Καταθέσαμε λοιπόν τη δουλειά μας στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ αλλά η τελείως καινούρια εμπειρία ήταν η συνεργασία που ήρθε από τη Σάμη της Κεφαλονιάς και σχολίαζε τα δικά μας αποτελέσματα σε σχέση με τα αντίστοιχα δικά τους πάνω στο ίδιο θέμα. Αυτό πραγματικά δεν είχε ξαναγίνει. Επικοινωνία, ανταλλαγές απόψεων με μαθητές απομακρυσμένων σχολείων. Με

φοβερή όρεξη οι μαθητές μας άνοιγαν τον ΤΗΛΕΜΑΧΟ για να δουν τα άλλα σχολεία που είναι στο δίκτυο σε τι αποτελέσματα καταλήγουν, καθώς είχαν πάρει μέρος στην ίδια Οργανωμένη Συνεργασία και είχαν θέσει ανάλογα –και σε μερικές περιπτώσεις ίδια- ερωτήματα.

Μια άλλη δουλειά μας ενδεικτική των δυνατοτήτων και επιλογών του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ήταν ένα άρθρο που γράφτηκε από μια ομάδα μαθητών του σχολείου μας (4 άτομα).

**ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ:
ΕΙΜΑΣΤΕ ΣΑΝ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ;**

Μετά τα παραπάνω περιστατικά φτιάχουμε στο συμπέρασμα ότι η εγκληματικότητα αυξάνει στην Ελλάδα είναι ελέγχεται σε σχέση με εκείνη των Η.Π.Α. Στη χώρα μας παρατηρούμε πολύ σπάνια τέτοια βίαια και φρικιαστικά συμπεριφορά, όπως στις περιπτώσεις που διαβάσαμε, αφού τα περισσότερα περιστατικά που σημειώνονται στη χώρα μας γίνονται από ατυχήματα και ανεπιθύτητα των μεγάλων.

Ένας από τους παράγοντες που οδηγούν είναι αφήλιο στο να διαπράξει ένα έγκλημα είναι το οικογενειακό περιβάλλον. Δηλαδή πως επηρεάζει η οικογένεια στον ψυχικό του. Για παράδειγμα όταν μια οικογένεια περνάει κρίση και τα παιδιά παραμελούνται ή όταν υπάρχει ένα διαζύγιο άμεσως δρα αρνητικά στη ζωή των νεότερων μελών της οικογένειας. Βέβαια όταν μια οικογένεια περνάει κρίση δεν σημαίνει ότι το παιδί θα γίνει εγκληματίας. Σ' αυτό βοηθούν και άλλα παράγοντες όπως το πώς αντιμετωπίζει η οικογένεια το πρόβλημα, το σχολείο και γενικά η δομή της κοινωνίας. Επιπλέον είναι και το θέμα των όπλων. Στην Αμερική συνθίξεται να κυκλοφορούν άλλα παικτού. Ακόμα και στο σπίτι και μπορούν να τα προμηθεύσουν πολύ εύκολα χωρίς μάλιστα να έχουν άδεια οπλοφορίας, φαινόμενο που δεν το συναντάμε στη χώρα μας. Αυτή είναι μια μεγάλη από τις πολλές μας διαφορές με την Αμερική. Ούτε είναι τυχαίο το ότι στην Αμερική η ηλικία στην οποία νέοι το σιωπε από τα σπίτια τους είναι 16 ετών και πάνω.

Το θέμα επιλέχθηκε από την ίδια την ομάδα και ήταν η εγκληματικότητα των εφήβων. Να σημειώσουμε ότι η ομάδα αποτελείτο όχι απαραίτητα από άριστους μαθητές αλλά από μαθητές που είχαν όρεξη να δουλέψουν κάπως διαφορετικά, πέρα από τις συμβατικές μεθόδους. Συζητήσαμε για τη δομή του θέματος και έπειτα για τις πηγές στις οποίες μπορούμε να ανατρέξουμε. Χρησιμοποιήθηκαν εφημερίδες, το Internet, περιοδικά για video games, περιοδικά για τον κινηματογράφο. Τα παιδιά έγραφαν τα επιμέρους αρθράκια, τα συζητούσαμε και τα διόρθωναν. Ανταλλάσσαμε απόψεις, συμπλήρωνε ο ένας στο άρθρο του άλλου ή συζητούσαμε ιδιαίτερα το πρόβλημα των πηγών των πληροφοριών. Το που θα βρούμε κάτι ή το τι θα επιλέξουμε ήταν από τα βασικά ερωτήματα. Κατόπιν αποφασίσαμε ότι θα εντάξουμε το άρθρο αυτό της εγκληματικότητας των εφήβων στο ηλεκτρονικό περιοδικό του ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΥ και μάλιστα στην κατηγορία: «Υγείαν έχομεν». Τα παιδιά ήθελαν πολύ από μόνα τους να ασχοληθούν μ' αυτό το θέμα και σκεφτήκαμε ότι όντως κάπου θα μπορούσε να ενταχθεί στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ. Τα θέματά του στα ηλεκτρονικά περιοδικά και στις οργανωμένες συνεργασίες είναι τόσο ποικίλα που σίγουρα δεν δεσμεύουν καθόλου: υγείας, αθλητισμού, οικολογικά, τεχνολογικά, φιλολογικά..... Όταν μαζεύτηκε το υλικό

συγκεντρωθήκαμε για να το τοποθετήσουμε στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ και να δώσουμε όλοι μαζί την τελική μορφή. Η χαρά ήταν μεγάλη ιδίως όταν συνειδητοποίησαν ότι η δουλειά τους ήταν στο Internet.

Όλα αυτά εκτός σχολικού ωραρίου και αυτή είναι μια βασική διαφορά με τα λογισμικά που αφορούν τη διδασκαλία των μαθημάτων με χρήση υπολογιστών. Οι μαθητές και ο υπεύθυνος καθηγητής της ομάδας πρέπει να έχουν όρεξη να δουλέψουν, να έλκονται από το θέμα και τη διαδικασία. Βέβαια το όφελος είναι μακροπρόθεσμο. Δεν έχουμε ένα αποτέλεσμα άμεσο, όπως θα μπορούσαμε να δούμε μ' ένα λογισμικό ενταγμένο σε συγκεκριμένη διδακτέα ύλη, όπου εισπράττουμε ενδεχομένως την καλύτερη και μονιμότερη κατανόηση εννοιών από τους μαθητές μας. Εδώ τα πράγματα είναι διαφορετικά. Τα θέματα δεν είναι κατ' ανάγκην ενταγμένα σε συγκεκριμένη ύλη, μάλλον όχι θα λέγαμε ως επί το πλείστον. Αυτό που αποκομίζουν οι μαθητές κυρίως είναι ότι «μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν», μια από τις επιταγές της σύγχρονης διαδικασίας της μάθησης. Η αναζήτηση του συγκεκριμένου μέσα στον κυκεώνα των πληροφοριών, η συνεργασία με άλλους μέσα σε ομάδα, η ανταλλαγή απόψεων με μαθητές απομακρυσμένων σχολείων σε όλη την Ελλάδα, η κριτική σκέψη, η δημιουργική φαντασία είναι ζητούμενα που δύσκολα κατακτώνται με τις κλασικές μεθόδους διδασκαλίας. Επίσης «κερδίζεις» μαθητές που θα τους είχες «χαμένους». Όπως έχει δείξει η εμπειρία μας σε διάφορα θέματα που έχουμε κάνει στον ΤΗΛΕΜΑΧΟ, ενδιαφέρονται και μαθητές που κάθε άλλο παρά «καλούς» θα τους λέγαμε. Όταν μπαίνουν στη διαδικασία της εργασίας τους αρέσει η ομαδικότητα, κατάσταση πολύ παραμελημένη. Αναπτύσσονται σχέσεις μεταξύ των μαθητών της ομάδας και μαθητών με καθηγητή. Τα αποτελέσματα που θα επιδιώκαμε καταναλώνοντας ώρες μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας για την προσέγγιση και προσέλκυση των μαθητών τώρα τα βλέπουμε να γίνονται πραγματικότητα μέσα από τις διαδικασίες του ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ.